

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΟΧΗΣ

Μέσο: ΤΟ ΒΗΜΑ ΚΥΡΙΑΚΗΣ_ΒΙΒΛΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 1/6/2014 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 1/6/2014

Σελίδα: 1

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΥΝΑΚΗΣ
nbak@dolnet.gr

Ημερολόγια Κατοχής

Η εγγραφή είναι της 5ης Απριλίου 1943: «Εγένετο πλειοδοσία μεταχειρισμένων γραμματοσήμων, αναβληθείσα λόγω μη εμφάνισης αρκετών εμπόρων». Προέρχεται από το Ημερολόγιον Συμβάντων του Κεντρικού Καταστήματος της Τραπέζης Αθηνών, ένα ημεπίστιμο κατάστιχο της περιόδου 1943-1947, κυρίως όμως των ετών 1943-1944, που εκδίδεται από το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας (ΜΙΕΤ), με επιμέλεια και σχολιασμό του Ζήσιμου Χ. Συνοδινού. Δεν επέλεξα τυχαία την εγγραφή για τα γραμματόσημα. Έχει μεγάλη πληροφοριακή αξία γιατί εκείνη την εποχή τα γραμματόσημα είχαν αναδειχθεί σε αξιόπιστο μέσο επένδυσης. Ήταν τεμάχια που είχαν προκύψει από τη μεγάλη εισερχόμενη αλληλογραφία της τράπεζας και διετίθεντο στο εμπόριο για εξασφάλιση πόρων σ' αυτή τη δύσκολη οικονομικά περίοδο, όπως σημειώνει ο σχολιαστής. Έτσι το Ημερολόγιον Συμβάντων αναδεικνύεται σε σημαντική πηγή για την εποχή, όχι μόνο για την καθημερινότητα μιας μεγάλης τράπεζας, ιδιαίτερα την καθημερινότητα των υπαλλήλων της, αλλά και για το γενικότερο κλίμα. Για παράδειγμα, είναι πολλές οι εγγραφές, ιδιαίτερα το καλοκαίρι του 1944, για

συλλήψεις υπαλλήλων της τράπεζας σε εαμικές συνοικίες, όπως ο Βύρωνας και το Δουργούτι (Νέος Κόσμος) με σκοπό τον εκτοπισμό τους στη Γερμανία σε καταναγκαστικά έργα. Τα συσσίτια της τράπεζας, το σολάρισμα των παπουτσιών του προσωπικού της με δικές της δαπάνες, η διαμόρφωση του ωραρίου ανάλογα με τις στρατιωτικές ασκήσεις των Αρχών Κατοχής, οι απεργίες, οι αντιδράσεις, οι συγκοινωνίες είναι θέματα που διατρέχουν τις εγγραφές, δίνοντάς μας τη μικροϊστορία της Κατοχής.

Εξίσου σημαντική είναι και η έκδοση του Ημερολογίου Κατοχής (1941-1944) της Μαρίκας Αντωνοπούλου, που φυλασσόταν επί χρόνια από την οικογένεια του ανιψιού της Αλέξανδρου Μάτσα, διπλωμάτη και ποιητή. Το Ημερολόγιο εκδίδεται με τη φροντίδα της Ρωξάνης Μάτσα. Μέλος της αστικής τάξης της εποχής, η Μαρίκα Αντωνοπούλου, που ήταν κόρη της Αφροδίτης Καμπά, αδελφής του Ανδρέα Καμπά, ιδρυτή της ομώνυμης οينوποιίας, καταγράφει με πυκνότητα τα συμβάντα της κρίσιμης περιόδου, κινούμενη από το γενικό στο καθημερινό με αξιοθαύμαστη ισορροπία, παρατηρητικότητα και συνταρακτική λιτότητα, όπως δείχνει η εγγραφή της 6ης Νοεμβρίου 1941: «Τρεις μέρες στη σειρά χωρίς ψωμί καθόλου».

Πολύτιμες πηγές για μια εποχή που έχει ακόμη πολλές άγνωστες πτυχές.